تىك باستاما، جاڭا ساپار

قونىس جاڭالاپ كوشىرىلگەن 40 مىڭنان استام وتباسى "ۋەي كۆالىگىنە" يە بولدى

گازەتىمىزدىڭ جالپىلىق اقپارات قۇرالدارى ئۆتىلشىسى **لىۋ شياك** 12 - ايدىك 29 - كۈنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. اۋتونوميالى رايوندىق جاراتىلىستىق بايلىق مەدگەرمەسىنەن ۇعسۇنمىزشا، قازىر شىنجياڭدا 40 مىڭنان استام وتباسىنىڭ كەدەيلەردى قونىس جاڭالاپ سۇيەمەلدەۋ بويىنشا كوشىرىپ ورنالاستىرىلعان ۇيلەرىن تىركەۋگە الۋ، كۆالىك تاراتۋ قىزمەتى جالپى بەتتىك ورىندالىپ، كۆالىك تاراتۋ سالىستىرماسى 100%كە جەتكەن.

كەدەيلەردى قونىس جاڭالاپ سۇيەمەلدەۋ اۋتونوميالى رايون اتقارعان كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ شارالارىنىڭ ئىرى. 2019 - جىلى قىس كىرۋدەن بۇرىن شىنجياڭ "13 - بەسجىلدىقتاعى" كەدەيلەردى قونىس جاڭالاپ سۇيەمەلدەۋ مىندەتىن جالپى بەتتىك ورىندىاپ، 40 مىڭنان استام وتباسىنى 170 مىڭ ادام جاڭا قونىسقا قۇانا كوشىپ كىردى.

2019 - جىلى 8 - ايدان بەرى بۇكىل رايوندا- عى كەدەيلەردى قونىس جاڭالاپ سۇيەمەلدەۋ بويىنشا كوشىرىپ ورنالاستىرىلعان بۇقارانىڭ جىلجىمايتىن مۇلكتەرىنىڭ زاڭدى ۇقىق - مۇددەسىن زاڭ بويىنشا قامتاماسىز ەتىپ، قورا - جاي ۇقىعىن داۋ- تەرگە تىزىمدەپ، كۆالىككە جازىپ، قولعا تاراتۋ ئۇشىن، بۇكىل رايوندىق ئىر دارەجەلى جىلجىمايتىن مۇلكتى تىركەۋگە الۋ قۇرىلىمدارى جاي - جاپسا- رىن تەكسەرۋ نەگىزىندە، كەدەيلەردى قونىس جاڭالاپ سۇيەمەلدەۋ بويىنشا كوشىرىپ ورنالاستىرعان ۇيلەرىن تىركەۋگە الىپ، كۆالىك تاراتۋدىڭ ەستەلىك داپتەرىن ورناتىپ، ورىن تەۋىپ وتىرعان ماسەلەلەردى اشالاپ، جيناپ، "الدىمەن ۇبتىرۇ، قاتار كەمەلدەندىرۇ، راسمياتى تولىق بولماسادا قا- بىلداۋ، قادامداس بلگەرلەتۋ" پرينسيپى بويىنشا، ورنالاستىرىلعان ۇيلەردىڭ قورا - جاي ۇقىق كۆالىگىن ۇبتىرۇ قىزمەتىن بەلسەندىلىكپەن ورىس- تەتتى.

سونىمەن بىرگە، ارنايى ادام جاۋاپتى بولۇ، اۋاماقا ئىبولىپ كوتەرىپ الىپ دستەۋ، جۇمىس با- سىندا جەتەكشىلىك ەتۋ سياقتى تاسىلدەردى قول- دانىپ، جەرگىلىكتى ورىندىاعى قاتىستى تاراۋلار- مەن بەلسەندىلىكپەن بايلانىس ورناتىپ، ماتەر- يالدارىدى كەمەلدەندىرىپ، جۇمىس ئىتارتىبىن بە- رىكتىرىپ، نەقشامداپ، ۇبتىرۇ ۋاقتىن قىسقار- تىپ، "ئبىر توبىن بىرلەسىپ تەكسەرىپ، ئبىر توبىن ئبتىرىپ"، جاسىل ارنا اشىپ، ورنالاستىرۇ ۇيلەرىن تىركەۋگە الۋ، كۆالىك تاراتۋ جۇمىستارىن جەدەلدەتىپ ئارى تىركەۋ اقسىن ازايتىپ، كەشىرىم ەتىپ، بۇقارانىڭ اۋىرتپالىعىن شىن مانىندە جەڭىل- دەتتى.

"ۋەي كۆالىگىنىڭ" تاراتىلۇىمەن قونىس جا- ڭالاعان بۇقارانىڭ كوڭىلى ورنىعىپ قانا قالماستان، ولاردىڭ كەلەشەك تۇرمىسقا دەگەن سەنىمى دە بە- كەمدەلە ئتۇستى.

"بۇرىن تاۋدا وتىراتىنمىن، شارت - جاعداي ناشار، نە دستەسەم دە قولايسىز ەدى، سۇ، ەلەكتر، جىلنۇ قۇرىلعىلارى تولىق جاڭا ۇيگە كوشىپ كەرەتە- نمىدى تۇسمەدە دە كورمەگەن بولاتىنمىن"، - دەدى قورعاس اۋدانى كەڭساي مال فەرماسى مال شارۋاشىلىعى قىستاعىنان كەدەيلەردى قونىس جاڭالاپ سۇيەمەلدەۋ بويىنشا كوشىرىلىپ ورنا- لاستىرىلعان وتاعاسى قادىلبەك قاسيمان قۇانىش- پەن، "بيىل ئۇيدىڭ قورا - جاي ۇقىق كۆالىگى قولىما ئتيدى، كوڭىلىم دە ورنىقتى. كەلەسدە مەن ئوز تۇرمىسمىدى ۇزدىكسىز جاقسارتۇعا قۇلشىنىپ، شات - شادىمان تىرشىلىك كەشە- رىپ، پارتيانىڭ جاقسى ساياساتىنىڭ ئۇمىتىن اقتايمىن!".

جاڭا جىل دەمالىسى كەزىندە

جەكەلىك ساقتىقتى جاقسى بستەپ، سرتتا شعۇدى جانە باس قوسۇدى ازايتۇ كەرەك

ساقتانۇ باعدارناماسى

گازەتىمىزدىڭ جالپىلىق اقپارات قۇ- رالدارى ئتىلشىسى **چاۋ جين** 12 - ايدىك 29 - كۈنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. جاڭا جىل قارسانىندا ئۇرىمجى قالالىق اۇرۇدىڭ الدىن الۋ جانە تىزگىندەۋ ورتالعىنىڭ ما- ماندارى قالا تۇرعىندارىنا قىراعىلىقتى ساقتاپ، قاتاڭ ساقتانىپ، جەكەلىك سالا- ماتتىق ساقتىقتى ۇزدىكسىز جاقسى بستەپ، مەرەكە دەمالىسى كۇنىدەرىنىدە ادامدارىدىڭ جلجۇدن ازايتىپ، بىرگە تا- ماقتانۇدى، باس قوسۇدى ازايتۇدى ەس- كەرتتى.

ئۇرىمجى قالالىق اۇرۇدىڭ الدىن الۋ جانە تىزگىندەۋ ورتالعى زارارسىزدان- دىرۇ جانە اۇرۇ دانەكەرى بولاتىن ور- گانيزمدەردەن ساقتانۇ - تىزگىندەۋ ئبولە- مىنىڭ مەڭگەرۇشىسى چن مين مىنالاردى ەسكەرتتى: جاڭا جىلدىڭ جاقنداۋىنا لەسە، ادامدارىدىڭ جلجۇى مەن توپتاسۇى بارعان ساين جيلەپ، نىدەتتىك تاراۋلۇ حاۋپ - قا- تەرىن ارتتىردى، اسا قاجەتتى بولماسا، جۇرىردا نىدەتتىك ورتا، جوعارى حاۋپ - قاتەر وڭىرلەرىنە بارماۋ كەرەك. ول قالا تۇرعىندارىنا جاڭا جىل دەمالىسى كەزىندە تومەندەگى 8 جاقتاعى ئستى ورىندالۇدى ۇسىنىس ەتتى:

ئبىرىنشى، ەرەكشە قاجەتتى بولماسا ساپارلاماۋ، ادامداردىڭ جىلجۇدن ازايتۇ. ەل ئىشى - سىرتىندا نىدەتتىك قازىر- گى جاعدايىنا مەڭزەس، ساپارعا ساقتىقپەن شعىپ، كەزەكتە نىدەت تۇلعان جەرلەر- گە بارۇدان ساقتانۇ دارپىتەلەدى. ئسوز- سىز، ساپارلاۇ كەرەك بولعاندا، تەمىر جول، حالىقتىق اۇياتسيا، جولاۇشى تاسما- لى سياقتى قاتىناس تاراۋلارىنىڭ سالاماتـ تىق تەكسەرۇنە مۇقيات سايكەسپ، جە- كەلىك ساقتانۇ - قورعانۇدى تۇتاس با- رىستا جاقسى دستەۇ كەرەك.

ەكىنشى، قاراپايىم، ۇنەمشىل تۇرمىس ئتاسىلىن دارپىتەۇ. جاڭا جىل دە- مالىسى كەزىندە باس قوسۇعا جانە كولەم- دى بىرگە تاماقتانۇعا قاتىناسۇاڭ، ادامدار شوعىرلى جەرلەرگە نەمەسە اۇا الماسپايتىن جەرلەرگە بارماۋ، قاجەتسىز وتباسىلىق، توپتىق بىرگە تاماقتانۇدى، باس قوسۇدى ازايتۇ كەرەك. كاسپورىندار، ئسورىندارى، قوعامدىق توپتار قاتىناسا- تىن ادام سانى ئبىرشاما مول جىل سوڭىن- داعى بىرگە تاماقتانۇ، باس قوسۇ وتكىز- بەۇ ئتىس.

ئۇشىنشى، سايا‌حاتتىق حاۋپ - قا- تەردى ازايتىپ، توڭكەرتكە سايا‌حاتتاۇدى داۋالاماۋ. جاڭا جىل دەمالىسى كەزىندە سىرتقا شعىپ سايا‌حاتتاۇدا ساپار جوسپا- رىن الدىن الا جاساپ، ساپارلاۇشىلار جىلى كيىنىپ، ماسكى، قولعا جاعاتىن زا- رارسىزدانىدىرعىش سياقتى ساقتانۇ - قورعانۇ زاتتىق ماتەريالدارىن جەتكىلىكتى داياندىاۇ كەرەك. جاڭا جىلدا سايا‌حاتتا- عاندا الدىن الا كەلسىپ، قاۇىرت مەز- گىلدەن تايساپ سايا‌حاتتاۇ، قارتتار، سوزىلمالى اۇرۇى بارلار جانە جۇكتى، جاڭا بوسانعان ايەلدەر سياقتى ەرەكشە قاۇىمدار سىرتقا شعىپ سايا‌حاتتاتاماعانى ۇجون.

ئتورتىنشى، اس - سۇ حاۋپسىزدىگـ- نە، تازالىعىنا كوڭىل ئبولۇ. مۇمكىندـ- گىنشە ولشەمدى اسحانالاردان تاماقتانۇ كەرەك، يمپورت ەتلگەن سۇىق تىزبەكـ- تى تاعامداردى ساتىپ العاندا، جەكەلىك ساقتانۇ - قورعانۇعا كوڭىل ئبولۇ، قوراپـ- تى زارارسىزداندىرۇدى جاقسى بستەپ، تۇرگە، اۇاماقا ئبولىپ ساقتاۇ، شيكى مەن پسقاندى بولەكتەپ، ابدەن قاينـاتۇ، ابدەن بۇلاۇ كەرەك. اس ئۇيدىڭ اۇا ايـ- نالسىن جانە تازالعىن ساقتاپ، قاجەتتى كەزدە ورتانى جانە ىدىس - ياقاتى، قازان - وشاقتى زارارسىزداندىرۇ كەرەك. تاماقتانعاندا ورتاق ساقپى، قاسىق پايدالانۇ، بولەك تاماقتانۇ، ئتۇز دامدەـ- رىن جەمەۇ دارپىتەلەدى.

بەسىنشى، جەكەلىك تازالىققا كوڭىل ئبولىپ، ساقتانۇ - قورعانۇدى جاقسى بستەۇ. ىندەت كەزىندە قالىپتاستىرعان تا- ماشا تازالىق ادەتىن ۇزدىكسىز ساقتاپ، ماسكىنى دۇرىس تارتىپ، جەكەلىك تازا- لىققا كوڭىل ئبولىپ، قولدى ئجيى جۇپ، سۇدى كوبىرەك ئشىپ، تۇشكىرۇ، جوتەلۇ ادەتتەرىنە كوڭىل ئبولۇ كەرەك.

التىنشى، سالاماتتى تۇرمىس ئتاسـ- لىن ساقتاۇ. قىس ماۇسمىندا اۇا رايى سۇىق، تەمپەراتۇرا قۇبىلمالى، تەمپەراتۇرا وزگەرىسىنە ساي كيىمدى قالىڭداتۇ، جە- گىلدەتۇ كەرەك؛ ەڭبەك پەن ەمالستى ۇشتاستىرۇعا كوڭىل ئبولىپ، زاڭدىلىقپەن ەمالىپ، ۇيقىعا كەپىلدىك ەتۇ، لايىقتى ازىقتاۇ، ۇيلەسىمدى ارەكەت جاساۇ، كوڭىل كۇيدىڭ ورنىقتىلعىن ساقتاۇ كەرەك.

جەتىنشى، ورتا، جوعارى حاۋپ - قاتەرلى وڭىرلەردەن ورالعان ادامدار جەرگىلىكتى ورىننىڭ قاتىستى ىندەتتەن ساقتانۇ - تىزگىندەۇ شارالارىنىڭ تالاب- مەن ىرىقتىلىقپەن سايكەسپ، ەنساۇلىق تەكسەرۇ، باسقارۇ قىزمەتىن ورىستەتۇ كەرەك. ۇيلىقپاۇ، توپتاسپاۇ كەرەك، جاي- سىزدانسا دەر كەزىندە شيپاگەرگە كورىنۇ كەرەك.

سەگىزىنشى، ەنەسى جايسىزدانسا دەر كەزىندە شيپاگەرگە كورىنۇ. قىزۇ، قۇرعاق جوتەل، دارمەنسىزدەنۇ سياقتى كۇماندى بەلگىلەر بايقالسا، مەديتسينادا قولدانىلاتىن حيرۇگيالىق ماسكى تارتىپ، تاڭداۇ. جاڭا جىل دەمالىسى كەزىندە سىرتقا شعىپ سايا‌حاتتاۇدا ساپار جوسپا- رىن الدىن الا جاساپ، ساپارلاۇشىلار جىلى كيىنىپ، ماسكى، قولعا جاعاتىن زا- رارسىزداندىرعىش سياقتى ساقتانۇ - قورعانۇ زاتتىق ماتەريالدارىن جەتكىلىكتى بولمايدى.

(باسى 1 - بەتتە)

دارىندىلاردا قۇدىرەتتى ەل، ەنە تاربيە- دە قۇدىرەتتى ەل، سالاماتتى جۇڭگو قۇرىپ، حالقىنىڭ ساپاسى مەن قوعامنىڭ ورگەنيەت دەڭگەيىن جاڭا ورگە كوتە- رىپ، مەملەكەتتىڭ ماەنيەت جۇمساق قۇاتىن كورنەكتى ارتتىرۇ كەرەك. جاس وسپىرىمدەر ەنە تاربيەسى — ەنە تاربيەدە قۇدىرەتتى ەل قۇرۇدىڭ ماڭىز- دى قۇرامداس بولىگى، بيىل قىستا مەن شاڭعى الاڭىندا جاس وسپىرىمدەرگە شاڭعى تۇرالى اپتاسىنا 2 رەت الۋەمەتتىك يگىلىك ساباعىن ۇوتۇدى سىناپ كوردىم.

(باسى 1 - بەتتە)

قوعامدىق قاماتاماسزاندىرۇ سياقتى قاتىستى قىز- مەتتەردى دەر كەزىندە وتەپ جۇرگەنىن ايتتىم. بيىل قىستاقتاعى جۇمستاندىرۇعا جانە قوعامدىق قاماتاماسزاندىرۇعا قىزمەت وتەۇ تۇعىرىنا سۇيە- نىپ، 300 نەشە قىستاق تۇرعىنى باسقا سالاعا ويـ- سىپ جۇمستانعان.

بۇگىندەرى بۇكىل شينجياڭدا قاھار سياقتى قىستاق دارەجەلى جۇمستاندىرۇ جانە قوعامدىق قاماتاماسزاندىرۇ كومەكشىسىنەن 10 مىڭنان استامى بار، ولار بۇكىل شينجياڭنىڭ جەر - جەرىنە تارالىپ، اۇىل - قىستاقتاعى ارتىق ەڭبەككۇشتەردى باسقا سالاعا ويستىرىپ جۇمستاندىرۇدى جەبەۇ، كەدەيـ- لەردى دالمە - ئدال جۇمستاندىرىپ سۇيەمەلدەۇـ- دى دلگەرلەتۇ، نەگىزگى ساتىدا قوعامدىق قاماتاما- سزاندىرۇعا قىزمەت وتەۇدى ورىستەتۇ سياقتى جاقتاردا ماڭىزدى رول اتقاردى.

"قازىر قىستاق دارەجەلى قىزمەت وتەۇ تۇعـ- رىنىڭ رولدى ساۇلەلەندىرۇ ونىمدىلىگى كورنەكتى بولۇدا". اۇتونوميالى رايوندىق الەۇمەتتىك جۇـ- مىستاندىرۇعا قىزمەت وتەۇ ورتالعىنىڭ جۇمىس- تاندىرۇعا قىزمەت وتەۇ ئبولىمىنىڭ باستىعى لي جىنجياڭ بلاي دەدى: قىستاق دارەجەلى قىزمەت وتەۇ تۇعرى قۇرىلىسىنىڭ تولىق قامتۇد- نا دلەسە، نەگىزگى ساتىداعى بۇقارانىڭ "ساياساتـ- تى قىستاقتا ۇعسۇ، قىستاقتان شقپاي جۇمىس تابۇ، قوعامدىق قاماتاماسزاندىرۇ اقسىن قىس- تاقتا تاپسىرۇ، زەينەتاقىنى قىستاقتا الۋى" بىرتىن- دەپ جۇزەگە اسپ، تابىس سەزىمى ۇزدىكسىز كۇشەيدى.

الەۇمەتتىك جۇمستاندىرۇعا قىزمەت وتەۇدىڭ بەس دارەجەلى جۇيەسىنە سۇيەنپ، بيىل رايونمىز "ينتەرنەت جەلىسى + الەۇمەتتىك جۇمستاندىرۇعا قىزمەت وتەۇدى" جالپى بەتتىك دلگەرلەتىپ، ئتۇر- لى قىزمەت نزدەۇشىلەر مەن ادام دستەتۇشى ورنـ- دار ئۇشن ساپالى، جوعارى ئونىمدى قامداۇ - قا- جەتسىنۇدى ئتۇيىلستىرۇ تۇعىرىن قالىپتاستىرىپ، با- زاردى تۇتاستىرۇدى، سايكەسىمدىلگەن جەبەپ، نىنە تاياۇ ورنالاسقان تۇڭان اۇىلى قسقا عانا 2 جىلدا وسى "جەرگىلىكتى ادستەر" ارقىلى 12 مىڭ ەگستىك جەردى قۇنارلاندىردى. تىرشىلىك تىرەگى جەرگە يە بولعان سوڭ جەرگىلىكتى ورىن ەرەكشە ەكىمشىلىك، باعمىشىلىق كاسپىتەرىن زور كۇشپەن دامىتا باستادى.

تۇڭان اۇىلىنىڭ باستىعى يمىن قادىر تىلشىگە مىنانى ايتتى: قازىر قۇنارلاندىرىلعان 4000 مۇلىق دشەر استىق انزىنىڭ مۇ باسىندىق ئونىمى 250 كي- لوگرامعا جەتەدى، 8000 مۇلىق جەم - شوپتىك جەردەن ئشوپ ئوندىرىلىپ، قوي مەن سيىردىڭ قسقى ازىق ماسەلەسى شەشىلدى، ۇكىمەت سالىپ بەرگەن 30 جلىجاي بۇقارانىڭ قستا جاڭا كوكو- نىس تۇتنۇنا مۇمكىندىك بەردى.

استقتان مول ئونىم السنىپ، كوشپ كەلگەن كوپتەگەن تۇرعىندار العاش رەت وزدەرى ەككەن استقتىڭ ئدامىن تاتتى، انزداعى سابان - توپان مال ازىعىنا پايدالانىلدى، تۇرمستاعى وزگەرىستەر جەر- گىلكتى بۇقارانىڭ بايۇ بەلسەندىلگەن بارىنشا جو- عارىلاتتى، ارىن كۇشەيدى، 2 جلدان بەرى تۇڭان اۇىلىنداعى مال باسى اۇەلدەگى 11 مىڭنان ارتىپ قازىرگى 17 مىڭعا جەتتى، تاماشا ەكونومىكالىق ونمدىلىك جاراتۇمەن قاتار، مالدىڭ تەزەگى دە اۇلا تىڭايتقىشى رەتىندە پايدالانىلپ، توپە- راقتىڭ قۇنارلىلعىن ارتتىرىپ، تاماشا اينالىم قالىپتاستردى.

كوز الدا 10 مىڭ مۇلىق قۇنارلى اتىز قورشاپ ەگمشىلىك، باعمشىلىق كاسپىتەرىن زور كۇشپەن دامتا باستادى.

تۇڭان اۇىلىنىڭ باستىعى يمىن قادىر تىلشىگە مىنانى ايتتى: قازىر قۇنارلاندىرىلعان 4000 مۇلىق دشەر استىق انزىنىڭ مۇ باسىندىق ئونىمى 250 كي- لوگرامعا جەتەدى، 8000 مۇلىق جەم - شوپتىك جەردەن ئشوپ ئوندىرىلىپ، قوي مەن سيىردىڭ قسقى ازىق ماسەلەسى شەشىلدى، ۇكىمەت سالىپ بەرگەن 30 جلىجاي بۇقارانىڭ قستا جاڭا كوكو- نىس تۇتنۇنا مۇمكىندىك بەردى.

استقتان مول ئونىم السنىپ، كوشپ كەلگەن كوپتەگەن تۇرعىندار العاش رەت وزدەرى ەككەن استقتىڭ ئدامىن تاتتى، انزداعى سابان - توپان مال ازىعىنا پايدالانىلدى، تۇرمستاعى وزگەرىستەر جەر- گىلكتى بۇقارانىڭ بايۇ بەلسەندىلگەن بارىنشا جو- عارىلاتتى، ارىن كۇشەيدى، 2 جلدان بەرى تۇڭان اۇىلىنداعى مال باسى اۇەلدەگى 11 مىڭنان ارتىپ قازىرگى 17 مىڭعا جەتتى، تاماشا ەكونومىكالىق ونمدىلىك جاراتۇمەن قاتار، مالدىڭ تەزەگى دە اۇلا تىڭايتقىشى رەتىندە پايدالانىلپ، توپە- راقتىڭ قۇنارلىلعىن ارتتىرىپ، تاماشا اينالىم قالىپتاستردى.

كوز الدا 10 مىڭ مۇلىق قۇنارلى اتىز قورشاپ 2 جلدا وسى "جەرگىلىكتى ادستەر" ارقىلى 12 مىڭ ەگستىك جەردى قۇنارلاندىردى. تىرشىلىك تىرەگى جەرگە يە بولعان سوڭ جەرگىلىكتى ورىن ەرەكشە ەكى